

TISZTASÁGI VIZSGÁLAT

18/1998. (VI. 3.) NM rendelet alapján szükséges, elsősorban a fejtetvességre vonatkozik. Célja a fertőző betegségek kiszűrése, terjedésének megakadályozása.

A **fejtetvesség** felderítésére irányuló vizsgálatot az iskolákban a felvételnél, illetve a tanév elején az intézmény orvosának vagy a védőnőnek kell elvégeznie, majd negyedévenként legalább egyszer megismételnie.

Fejtetvesség esetén az iskolában kéthetente meg kell ismételni a vizsgálatot mindaddig, amíg három egymást követő vizsgálat eredménye alapján a tetűmentesség és annak állandósulása megállapítható.

A fejtetvesség gyakori probléma zárt közösségekben, különösen az általános iskolás gyermekek között. Bárki elkaphatja a fertőzést, nem a tisztálkodás hiányából fakad. Ezt a tévhitet érdemes tisztázni. Az emberen élősködő vérszívó tetvek az egész világon elterjedtek, és 20-25 évente tapasztalhatóak nagyobb járványok.

Leggyakrabban a hajas fejbőrt érinti, a szemöldök, szempilla, szakáll, bajusz, illetve nemi szőrzet csak ritkán érintett. Bármely életkorban előfordulhat, de leggyakrabban kisgyermeken észlelhető. Hajlamosító tényező lehet az érzékeny ekcémás bőr, a legyengült immunrendszer és a hosszú haj.

Honnan ismerhetjük fel a fejtetveket?

A fejtetű (*Pediculus humanus capitis*) egy 2-4 mm hosszú, ovális alakú, szárny nélküli, átlátszó rovar, emberi vérrrel táplálkozik. Kizárólag a hajas fejbőrön képes szaporodni, de egy ideig egyéb környezetben is túl tud élni. Színe a tápláltsági állapotától függően változik. Az érett tetvek kb. 1 hónapig élnek a hajban. Naponta 3-10 apró, kb. 0,5 mm-es, serkét raknak le, hajszálakhoz ragasztva őket. A serkék 7 naponta kelnek ki, és újabb egy hét után válnak

ivaréretté. A serkék igen ellenállóak, a haj bármely részén előfordulhatnak. Táplálék nélkül legfeljebb két napig életképesek.

Hogyan terjed?

Könnyen terjed egyik gyermektől a másikra, ha a gyermekek feje érintkezik (pl. játék, sport (vívósisak, birkózószőnyeg stb.) vagy beszélgetés közben), de használati tárgyak (törölköző, fésű, plüssállatok vagy sapka, kalap, hajgumi, hajcsat) közvetítésével is átkerülhetnek a másik fejbőrére.

Milyen tünetei vannak?

Általában erős vakarózással, nyugtalansággal jár. A viszketés oka, hogy a tetvek vérszívás közben nyálukat (ami véralvadás-gátló, értágító és viszketést kiváltó anyagokat tartalmaz) a szövetek közé fecskendezik, ez bőrirritációt, helyi gyulladást és duzzanatot vált ki.

A tetvek a fül mögötti területet, illetve a tarkótájékat szeretik a legjobban, itt érdemes keresni a jellegzetes piros, tűhegynyi csipés-, illetve vakarásnyomokat.

Hogyan kezelhető?

Ma már nincs szükség drasztikus módszerekre, hajvágásra, erős rovarirtókra, mint régen. Az élősködők **kétlépcsős kezeléssel** (kémiai és mechanikai úton) biztosan elpusztíthatóak. A kezelés tetűellenes oldatok, gélek, samponok alkalmazásából áll. Többféle készítmény kapható a gyógyszertárakban recept nélkül. A kémiai kezelés során elpusztult tetveket és serkéket sűrű fogú fésűvel mechanikusan, hajtincsenként kell eltávolítani. A fésűk fertőtlenítéséről sem szabad elfelejtkezni. A fésűt általában a készítmény mellé adják gyárilag.

Ha van fertőzött a családban, akkor ki kell mosni a textíliákat minimum 60°C-on. Ami nem mosható ilyen magas hőmérsékleten, egy zárható nejlonzsákba kell tenni egy hétre, hogy a tetvek megfulladjanak vagy éhen pusztuljanak. Ezután kell kimosni anyagának megfelelő hőmérsékleten.

Javasolt 2-3 naponta porszívózni, utána a porzsákat ki kell kidobni, mert a benne lévő serkék egy hét múlva kikelnek, és újra fertőzhetik az egész családot!

Érdemes 7-10 nap múlva a fej kezelését, a fertőtlenítő mosást és porszívózást megismételni, az esetben is, ha az alkalmazott készítményen az áll, hogy a serkéket is elöli. Ezalatt minden nap nézzük át a kezelt gyermek haját és távolítsuk el fésűvel a serkéket.

A fejtetű-fertőzés prognózisa kitűnő: a tetvesség általában jól kezelhető, megfelelő kezelés mellett 2-3 héten belül szövődmények nélkül gyógyul. Ehhez azonban szükség van az odafigyelésre, a terápiás előírások pontos betartására.

Fontos tudni, hogy fejtetvesség bármikor visszatérhet.

Az, ha valaki egyszer átesett a fertőzésen, nem nyújt védelmet ellene.

Van-e, lehet-e szövődménye?

Lehetséges, de nagyon ritka szövődményei között találjuk az élősködők csípésére adott allergiás reakciót, illetve az elvakart csípések során sérülő bőr elfertőződését. A tetvek a legtöbb esetben nem hordoznak semmilyen kórokozót, tehát a csípéssel más betegséget nem terjesztenek.

Hogyan előzhető meg a fertőzés?

Az iskolás korú gyermekek szüleinek azt javasolják, hogy rendszeresen nézzék át a gyermekek haját, fejbőrét. Vény nélkül, gyógyszerárban kapható speciális, általában különböző illóolajokat tartalmazó samponok, spray-k melyeknek fejtetű-megelőző hatásuk lehet.

Néhány „házipraktika” is hatásos lehet:

A fejtetvek rosszul viselik a magas hőt. A haját osszuk 20-30 egyenlő kisebb tincsre, ezeket nagyjából 60 másodpercig melegítsünk a hajszárító legmagasabb, még elviselhető fokozatával. Az erős hőhatás egyszerűen kiszárítja az élősködőket - hatékonyabb a serkékre, mint a kifejlett állatokra.

Olívaolajjal, vazelinnel vagy akár egyszerű, sűrű hajbalzsammal nagyon vastagon, alaposan kenjük be a haját, „csomagoljuk be” fóliába vagy egy eldobható zuhansapkába, és ezt hagyjuk a hajon legalább egy órán keresztül. Ezután alaposan fésüljük át a haját tetűfésűvel, majd mossuk meg. Ez a módszer általában nem pusztítja el, de lelassíthatja a parazitákat, így könnyebb kifésülni.

Gyakori kérdések:

1. Lehetünk-e tetvesek kutyától, macskától vagy a házi kedvenceinktől?

Nem, ez kizárólag emberek között, használati tárgyak közvetítésével terjedő fertőzés.

2. Megfertőződhetünk fejtetűvel fodrászatban?

Ennek esélye igen csekély, de a fodrászt meg lehet kérni, hogy fertőtlenítse az eszközeit, mielőtt a hajunkkal foglalkozna. Ha családukbán fejtetvesség gyanúja áll fenn, addig ne menjünk fodrászhoz, amíg mindenki tünetmentessé nem válik.

3. Igaz, hogy a festett haját „nem szeretik” a fejtetvek?

Nem, a tetű nem válogat. A hajszálok csak a serkék elhelyezéséhez kellene, a fejbőr véreből táplálkoznak.

4. Mehetek uszodába fejtetűfertőzés esetén?

A tetvek nem tudnak úszni, vagy egyik ember fejéről átúszni a másikéra, így attól nem kell tartani, hogy uszodában vagy strandon fertőzödünk meg.

5. Elpusztítja a tetveket a klóros víz?

A fejtetvek meglehetősen szívósak, képesek túlélni a klóros vizet és az alámerítést.

6. Megfertőződhetünk fejtetűvel az uszodában?

A fertőzés miatt nem feltétlenül kell lemondani az úszásról, strandolásról, de abban se reménykedjünk, hogy a vízben megfulladnak az élősködők.

További információk:

<https://www.bethesda.hu/kisokos/gyakorlati-tanacsok-fejtetvessegről/>

<https://tocospatika.hu/hirek--informaciok-/van-lehetoseg-a-fejtetvesseg-megelozesere/>

<https://www.egeszsegkalauz.hu/betegsegkereso/fertozo-betegsegek/fejtetu-fertozes-oka-tunetei-es-kezelese/x4b3x4k>

